

Мездра

Общински вестник XXI век

www.mezdra.bg

http://www.facebook.com/mezdraXXIvek

Мездра, сряда, 11 - 25 май 2011 г.

Бр. 10 (257), Година X, Цена 0.30 лв.

XXXVIII Празници на културата "Мездра - май"

СЦЕНА НА СЪХРАНЕНАТА ДУХОВНОСТ

Мирослав ГЕТОВ

За 38-и пореден път през най-пъстрия месец от годината нашият град е сцена. Сцена на словото и песента, на танца и музиката, на изобразителното изкуство, театъра и спорта. Сцена на съхранената духовност.

Афишът на празниците "Мездра - май 2011" е преразнообразен откъм събития - той включва 24 културни, образователни и спортни прояви. Сред тях се открояват концертите на Поли Паскова и на Врачанската филхармония, "Mezdra Rock fest", гостуването на

творческия колектив на игралния филм "Стъпки в пясъка" и Националният фолклорен събор "Де е българско-

мо". Останалите акценти в програмата са ретроспективната изложба на Върбан Бояджий-

ки, представянето на сборника с разкази на Георги Апостолов "Магарешки времена", съвместният концерт на

групите за стари градски песни "Мездрей" и "Носталгия" - Монтана, постановката на Драматично куклен театър - Враца "Рейс" по пиесата на Станислав Стратиев и Първите майски краеведски четения.

По отколешна традиция празниците бяха официално открити навръх Деня на Мездра -

6 май (Гергьовден). Финалните акорди на форума ще отзвучат в Негелеята на Слепия (29 май), когато в туристически комплекс "Дядо Йоцо гледа" край с. Очин дол ще се проведе VI-ят Събор на читалищни фолклорни групи и изпълнители "Де е българското" и ще бъде връчена наградата за родолюбие "Дядо Йоцо".

България - поглед отвън

В НАЧАЛОТО НА XXI ВЕК

Мария ЦОЦОВА-ДОДОВА

В началото на новия век, подвластна на законите в развитието на земната цивилизация, България понася трудностите на икономическата криза. В тези условия хиляди наши сънародници намират своето препитание в други страни. Хиляди висококвалифицирани специалисти са привлечени от перспективата да работят в проспериращи институти и предприятия. Те са част от интелектуалния елит на нацията, израснал през последните десетилетия. Фактът, че толкова много българи живеят и работят в чужбина, ме кара да се замисля за техния статут, за съдбата на децата им, вкл. за съдбата на моите потомци. В този аспект искам да споделя възмущенията и размислите си.

Първият въпрос, който си поставям, е: **Може ли българинът да се съхрани като част от нацията, може ли**

Б. рег. Следващите редове ни изпрати г-р п. н. Мария Цоцова-Додова - една от емблематичните фигури в културния живот на Мездра през последния половин век, уважаван преподавател по бълг. език и литература, окръжен инспектор и директор, почетен гражданин на общината и почетен член на НЧ "Просвета - 1925". От 2006 г. тя живее в Никарагуа, в гр. Матагала, при своята внучка Мария.

Написаното от г-жа Додова свидетелства, че макар и на хиляди километри от Родината тя продължава да се чувства българка. Нейните размисли показват, че духовните граници на Отечеството далеч надхвърлят географските предели на страната ни. Те са израз на любородното съзнание, че България е там, където има гори само един българин.

да прегаде на потомците си българската духовност - българския език, традиции, култура?

За да се съхрани като част от нацията, българинът трябва да има самочувствие, че принадлежи към нация, която има свой принос, свой дял в културното развитие на народите. България е малка страна, но българската горжливост и култура са дребни и дълбоко хуман-

ни. Тя има свой облик и оригинална култура, свое изкуство. По силата на историческите обстоятелства българският народ е наследник на една от най-хуманните и най-развити дребни култури. Понесъл бруталното нашествие и разруха, след близо 500 години безчовечно подтисничество, той възкръсва за нов живот. **На какво се дължи чудото на неговото Възкресение?** Какво съхранява народностното съзнание на българите през вековете, когато служеха за бариера между варварството и просперираща Европа?

Продължава на 3 стр.

Почетни граждани

При откриването на празниците на културата кметът Иван Аспарухов

връчи отличието "Почетен гражданин на община Мездра" на д-р Радоил Попов за

заслуги в областта на здравеопазването и на Врачанския митрополит Калиник за заслуги в духовното приобщаване на християните. Решенията за удостояване с престижното звание огласи председателят на Общинския съвет инж. Делян Дамьяновски.

Предложенията са на общинските съветници инж. Георги Давидков и Надежда Йорданова.

Ловци на спомени

ДА СЕ ЗАВЪРНЕШ В БАЩИНАТА КЪЩА

С г-р Йордан Йорданов се запознахме преди известно време, съвсем случайно, чрез интернет. Оказа се, че е първороден внук на позабравения учител, журналист и виден общественик Йордан Кръстев от Типченица - дългогодишен председател на мездренското читалище "Просвета" (1927 - 1940), главен инициатор за построяване на старата читалищна сграда и редактор на в. "Искърски фар" (1929 - 1944). Д-р Йорданов беше съхранил топли спомени за своя дял и за гара Мездра - родното

място на баща му, г-р Славо Йорданов, с което е свързано неговото ранно детство.

Нашето заочно приятелство в глобалната мрежа продължи няколко години. Научих, че в началото на 60-те е следвал медицина в София, но се дипломирал във Варшава, където се оженил и живял до 1980 г. След това преминал откъдето "желязната завеса", в Западна Германия, там специализирал допълнително и упражнявал професията си в различни градове до пенсионирането си през 2005 г. Накрая се

установил в китното селце Биркенхайде, недалече от юозападния немски град Манхайм, където живее и в момента с втората си съпруга Янка - словачка от района на Братислава, също лекар, все още практикуващ, която го придружава навсякъде по света.

Продължава на 2 стр.

Мисъл на броя:
„Ако постигнем нещо в този живот, то ще бъде плод от корена, от който сме израдли.“
Цанко ХРИСТОВ

ВЕЛИКДЕН ВЪВ ВЪРБЕШНИЦА

Костагина МИТОВА

"Христос възкресе!" - с този радостни думи се поздравиха за пръв път от доста години насам върбешчани след празничната великденска литургия, отслужена в нощта на 23 срещу 24 април от свещеник Владислав Цветанов в новосъградения храм "Св. архангел Михаил". По традиция, гатураща от незапомнени времена, десетки миряни се събраха в черковния двор, водени от вярата в доброто и във Възкресението на Спасите-

ля. Приготвили преди това у дома вкусни вити козунаци и червени перашки, хората гождоха, за да посрещнат заедно Великден в своята обляна в светлина църква.

И ето, че кметът на селото Юри Тодоров изнесе великденската икона от храма и заедно с отец Владислав поведе събралото се множество да обиколи богослужебната сграда. А мелодичният глас на свещеника отеква високо над смълчаните люде в тихата звездна нощ...

Камо гледа човек как

всеки от дошлите да се черкуват се е възлюбил в себе си, в съкровението си мисли за здрава и по-хубав живот за близките си, не може да не се възрадва, че го има този светъл празник, че все още мъжука в народната гуша озвучено на Христовата вяра! За да ни има като нация и да пребъдем през вековете!

На литургията бяха дошли и госта върбешчани, които отдавна са напуснали своето родно село и сега живеят на други места у нас и в чужбина. Тук бяха и дарителите за

построяването на храма, които бяха решили да са заедно в празничната нощ. Радващо е, че имаше и много млада хора. Подготвените бяха гоносни цветя и перашки. Цели семейства, старци, родители, деца и внуци, се поздравяваха със сакралния благослов: "Христос възкресе!"

А след полунощ всеки отнесе въщи частица от великденския огън. Малките пламъчета на свещичките премигнаха до късна доба по улиците на селото. Дай, Боже, светлината на вярата да озари сърцата ни! Дай, Боже, любовта и добротворчеството да изпълнят живота ни! *Христос възкресе!*

ДА СЕ ЗАВЪРНЕШ...

От 1 стр.

Та, от гума на гума, поканих доктора да посети Мездра, в която не бе идвал повече от половин век...

И ето, че навърх Цветница 70-годишният акушер-гинеколог и fraу Ян-

жал в Белене по донос на свой съседнин... Спомни си и за вкуса на сайдера, който е пил като дете от лимонададжийницата зад Ганевите!

После наминахме до гробищния парк, за да сложим по цвете на

годишната му безукорна народополезна г е й н о с т (29.XI.1936). "Искам да оставя един спомен за моя дядо, на който съм кръстен, сподели г-р Йорданов, за да почете неговата памет. И за да напомня на идните поколения за един голям българин. Реших, че тази семейна реликва трябва да се съхранява именно тук, в читалището, на което той е посветил толкова много."

За този люборожен жест докторът получи свидетелство за дарение, което му беше връчено от председателя на Настоятелството

ка слязоха на мездренската гара. Разходихме се из центъра, поговорихме с познати, показах им читалището. Отидохме и до ул. "Иван Вазов" №5, където навремето е била къщичката на сем. Йордан и Томаца Кръстеви. Уви, преди години тя е съборена, за да бъде построена нова кооперация, останал е само един висок бор в задния двор на блока. Снимахме се за спомен с кошията бай Борис Нинов.

Д-р Йорданов си спомни как е бил кръстен в

гроба Йордан Кръстев, който със съдействието на инж. Стефчо Симеонов предварително беше почистен от ОбП "Чистота". Досами не го е погребан Томислав г-р Любомир Йорданов, първи братовчед на моя гост, загинал при злополука през есента на 1955 г. едва на 9-годишна възраст. Развълнуван, г-р Йорданов промълви, че дядо му е бил особен човек, но го е обичал по своему...

По-сетне пихме чай в читалище "Просвета", където докторът нап-

Валентин Вълчев и от секретаря на читалището Елза Митова.

Освен сладкоумен събеседник, Йордан Йорданов или г-р Донго (както е популярен сред приятелите си), е и страстен ловец. Има богат ловен опит най-вече в Африка и Австралия. Част от своите приключения на Черния континент е събрал в книгата си "Африканска рапсодия в калибър .375 N&H Mag." - един полезен наръчник за

всеки, който носи в себе си духа на авантюризма и откривателството. Впрочем, три броя от нея докторът ще подари на такашните читатели в най-скоро време...

панички и се разговори с колеги-авджии. "Ловът е преди всичко контакт с природата, с дъжда, с човека до вас, подчерта пред събратята си по оръжие г-р Донго. Аз лично ходя на лов със сърце и душа, а не просто, за да убия някакво животно."

Ако перифразирам един друг космополит - Хемингуей: "Беше много весело. Говорихме дълго. Като всички еми-гранти и той мечтаеше да се завърне в България." А през цялото време fraу Янка ни слушаше внимателно, понякога кимаше с глава и току се усмихваше мило...

На изпроводяк си пожелахме някой ден, дай Боже, да се срещнем отново. Ако не тук, на Земята, то из Вечните ловни полета на Духа.

Мирослав ГЕТОВ

бацината къща от енорийския свещеник Николай Нинчев, кръстник му бил столичният адвокат Илия Ненчев от Игнатица - депутат, кмет на Битоля (1941 - 1943), а след Девети ле-

рави дарение за бъдещата музейна сбирка: средбърен джобен часовник "Longines" (който все още работи!), подарен на неговия дядо от признателна Типченица по случай честването на 30-

ХРОНИКА

На 2 май в текстилното предприятие "Ню текс" (бившото "Сънитекс") избухнаха протести за неизплатени заплати. Работниците в дружеството настояха да си получат трудовите възнаграждения за последните няколко месеца. От синдикатите информираха, че поради неплатени сметки електрозахранването на фирмата е прекъснато, а персоналът периодично е пускан в принудителен отпусък.

На 20 април в РБ "Христо Ботев" - Враца се проведеха Вторите краеведски четения, организирани от Регионалното краеведско дружество. Разработки върху историята на родния край представиха 14 автори от нашата област. Сред тях бяха изследванията на двама краеведи от община Мездра: "Легенда за Чокойския род от с. Очин дол" на Ивана Захаријева и "НЧ "Наука" - с. Кален" от д-р ф. н. Христина Маринска. Интерес предизвикаха също проучванията на Весела Пелова, Калина Тодорова, Огнян Пищиков и др. Съобщенията от четенията ще бъдат издадени в сборник, утв. председателят на дружеството Блага Атанасова.

С посещение в Детския отдел на Регионална библиотека "Христо Ботев" възпитаници на мездренското ОДЗ № 2 "Слънчице" се присъединиха към националния "Маратон на четенето", който се проведе през април под наслов: "Походът на книгите". В инициативата се включи и кметът на общината Иван Аспарухов, като прочете на децата от подготвителните групи - 5 и 6-годишни, приказката "Лиса и отровната боя". От своя страна малчуганите поздравиха кмета и домакините с великденски песнички и стихотворения.

ПГ по МСС - гр. Мездра

гр. Мездра, ул. "Св. Патриарх Евтимий" №2,
e-mail: pg_mezdra@mail.bg 0910/921 37, 934 32

На основание чл. 16, ал. 2 от ЗДС, чл. 44, ал. 1, чл. 51 от ППЗДС и Заповед №228/03.05.1.2011 г. на директора на училището

ОБЯВЯВА търж с тайно нагдаване за отдаване под наем на:

"Гаражна клетка" - 84 кв. м., самостоятелно обособен обект от едноетажна масивна сграда със стопанска предназначение - собственост на ПГ по МСС.

Начална тръжна цена - 186.00 лв.

Срок на наемното отношение - 10 г.

Размер на депозита - 19.00 лв.

Закупуване на тръжна документация и оглед - го 16.00 ч. на 7 юни 2011 г.

Внасяне на предложенията за участие - го 16.00 ч. на 8 юни 2011 г.

Дата и място на провеждане на търга - 9 юни 2011 г., 14.00 ч., Заседателна зала на ПГ по МСС.

ПК "ТРУД" - гр. Мездра

ПРОДАВА

съгласно решение на Общото събрание **недвижими имоти - собственост на потребителната кооперацията**

във Върбешница, Руска бяла, Моравица, Старо село, Дърманци, Крета и Мездра.

За по-информация: 0878 159 129, 0878 159 130

In memoriam

След кратко боледуване на 30 април 2011 г.

почина

ИВАН ВЛАДИМИРОВ - общественик, приятел, човек

Бате Иван или бате Ваньо, както го наричахме, е роден преди 77 години в с. Уровене, община Криводол. През 1958 г. свързва съдбата си с детската лекарка г-р Фабиана Владимирова, с която създават прекрасно семейство. Имат двама сина, внучка и внук. Целия свой съзнателен живот бате Ваньо отдаде за съзиданието на нашия Искърски край. Едва в последните години се завърна в родното си село.

Той беше не само високоотговорен служител и работник. Той умееше да се весели и да раздава радост на хората. Беше гуша човек с песните, които пееше и неизчерпаемия избор на вицове, които знаеше. Излъчваше позитивна енергия, каквато малцина притежават.

Отиде си от нашия свят един достоен българин! Ще ни липсваш, бате Ваньо! Скърбим за теб!

Поклон пред светлата ти памет!

Валентин Вълчев,
Кирил Раговенчук

Художествена гимнастика

МИНИ КУПА "АНЕЛИЯ"

За десета поредна година ЖКХГ "Анелия" - Мездра организира градско първенство по художествена гимнастика за възпитаници на детските градини мини купа "Анелия". В атрактивната спортна проява, която премина при осезаем интерес от страна на близки и роднини на децата, се включиха 53 малки градини, разделени в четири възрастови категории. Ансамбловите съчетания на възпитаниците на Елеонора Бутакочева, Цветелина Цинцарска и Глория Кръстева оцени жури с главен съдия Лили Николова и технически секретар Надежда Ганчева.

Най-добре се представиха ансамблите на ЦДГ №2, които спечелиха общо три златни и едно сребърно отличие. Най-високи оценки - 14.20 и 14.50 т., заслужи ансамбъл "Слънчице" от същата детска градина. Ето и крайното класиране в отделните възрасти: 4-годишни 1.

2. "Лъвче" (ЦДГ №2) - 21.60 т., 2. "Патиланци" (ОДЗ №1) - 20.90 т.; 5-годишни 1. "Язгодка" (ЦДГ №2) - 26.70 т., 2. "Мечо Пух" (ОДЗ №1) - 24.45 т., 3. "Котаракът в чизми" (ОДЗ №1) - 21.25 т., 4. "Теменушка" (ОДЗ №2) - 19.40 т.; 6-годишни 1.

"101 далматинци" (ОДЗ №1) - 26.20 т., 2. "Далматинци" (ЦДГ №2) - 25.90 т.; 3. "Детелина" (ЦДГ №1) - 24.90 т.; 4. "Мандаринка" (ОДЗ №2) - 19.70 т.; 7-годишни 1. "Слънчице" (ЦДГ №2) - 28.70 т., 4. "Звездичка" (ОДЗ №2) - 22.40 т. Призьорите получиха купи, медали и грамоти.

Със специална предметна награда си тръгна най-малката участничка - 3,8-годишната Ивона Ценова (ОДЗ №1). Победителите при 6 и 7-годишните спечелиха квота за международния турнир за купа "Глебен", който ще се проведе в края на месец май.

UEFA Regions'cup 2010/11

ФОРТУНА НИ ОБЪРНА ГРЪБ

В средата на април (16 - 20.IV) Мездра и Тетевен бяха домакини на квалификационния турнир в група 5 от междинния кръг на VII Европейско първенство по футбол за аматьори UEFA Regions'cup 2010/11. Съперници в него бяха сборните отбори на Югозападна България, Белград (Сърбия), Западен регион Словакия и Източен регион Северна Ирландия. Три от двубоите се играха на ст. "Локомотив" - Мездра, а останалите - на ст. "Георги Бенковски" - Тетевен.

Резултатите: в Мездра Белград (Сърбия) - Източен регион Северна Ирландия 2:0 (голмайстори: 1:0 Игор Станоевич - 70 мин., 2:0 Стефан Стефанович - 90 мин.), Източен регион Северна Ирландия - Западен регион Словакия 0:1 (Ернест Фулмек - 34 мин.), Западен регион Словакия - Белград (Сърбия) 0:0; в Тетевен Югозападна България - Западен регион Словакия 0:0, Югозападна България - Белград (Сърбия) 0:0 и Източен регион Северна Ирландия - Югозападна България 0:2 (1:0 Георги Фикийн - 68 мин., 2:0 Иван Михайлов - 87 мин. дузпа).

Така крайното класиране в групата оглавиха Югозападна България и Белград (Сърбия) с абсолютно еднакви показатели: равен брой точки - по 5, и голова разлика - 2:0. На трето място се нареди Западен регион Словакия с 4 т. (1:0), а последен остана Източен регион Северна Ирландия с 0 т. (0:5). Това наложи да бъде теглен жребий, който се състоя "Hotel Riu Pravets Resort" в присъствието на делегата на УЕФА Йоав Щраус (Израел). Жребиът определи за победител в групата тимът на сърбите, който се класира за финалите на турнира за Купата на регионите (21 - 27 юни, регион Миньо, Португалия). Останалите финалисти са домакините от Брага, Вюртемберг (Германия), Анкара (Турция), Южен федерален окръг (Русия), Единство (Украйна), Ленстер/Манстер (Ейре) и Злин (Чехия).

В НАЧАЛОТО НА XXI ВЕК

От 1 стр.

Ние, българите, сме оцелели поради нашия култ към писмеността, към езика и фанатичната привързаност към преданието за своята българска държава, поради вярата в славянското единство и помощта на Русия. Многовековната съпротива е закалила българския дух, страданията са облагородили българския характер и нашият народ е излязъл от изпитанията със свой собствен облик. Историческите обстоятелства са формирали характерните черти на българина: стремеж към висока образованост, към знания, отвореност към света, афинитет към изкуствата и морална устойчивост. Българинът е толерантен към другите народи, няма националистични, кастови и расови предрасъдъци.

Като носител на тези ценности българинът в чужбина има правото да се гордее със своята национална принадлежност и със своите професионални изяви, с поведението и контактите си да предизвиква интерес, уважение и симпатии към народа и страната ни. Можем да твърдим, че

българите, работещи в чужбина, имат достатъчно интелектуална и психическа енергия да заявят достойно присъствие в по-големи или по-малки общества в средите на всеки духовен елит. В този смисъл навсякъде, където има такива личности, съществува и духовна национална територия. Достойната личност с контактите и изявите си създава духовно пространство, своеобразна енергийна зона, предизвикваща интерес и симпатии към българс-

ката култура, към страната ни. Съвременните технически средства благоприятстват за съкращаване на пространството и време и дават възможност да се задоволи в значителна степен интересът към страната, към българското изкуство и бит. За създаване и поддържане на интерес и симпатии към България и "българското" съществува и един друг фактор: това са чужденците, завършили своето образование в български университети. И

тук, в Матагалпа, на 130 км от столицата на Никарагуа - Манагуа, живеят и работят такива специалисти: инженери, математици и др., които говорят с възхищение и любов за България и българите, за бита и културата ни.

Професор, г-р на селскостопанските науки от Държавния университет в Манагуа, ни предаде най-хубавите снимки на всички български планини. В момента той се свързва с БАН чрез нашия биохимик Николай Догов по делови въпроси и се готви да посети България. Друг професор - математик, 17 години след завършване на Пловдивския университет говори български без грешка и също се готви да ходи на гости в нашата Родина. У всички тези високо културни хора е останал отпечатък от българския бит и култура.

Тъй като споменах вярата на българите в славянското единство и любовта към Русия, искам да изтъкна, че тогава, когато българинът се окаже в територията на испаноговорящите в Централна Америка и стане свидетел на техните усилия чрез единство да отстояват политическата си независимост и да защитят икономическите си интереси, не може да не се замисли за нашата принадлежност към голямото хуманно, миролюбиво семейство на славянските народи. Ние, българите, трябва да се гордеем, че сме част от славянството, че сме запазили чувството на близост и симпатии към руси, чехи, поляци и др. и че тези чувства са взаимни.

И в Никарагуа, тази далечна страна, този факт е налице: с нас потърси познание рускиня, професор в Държавния университет на Матагалпа, и ние станаме приятели - това стопля сърцата ни и обогатява духовното ни битие.

И накрая идваме до въпроса за отношението на Родината към българите в чужбина. Ще цитирам стихове на

сръбския поет Алекса Шантич (1868 - 1924), които изразяват неговите мисли и чувства във

гарите, трябва да се гордеем, че сме част от славянството, че сме запазили чувството на близост и симпатии към руси, чехи, поляци и др. и че тези чувства са взаимни.

вързка с масовата емиграция на сръбски селяни в Америка в началото на XX век: "И свуга егје је српска гуша која, Тамо је мени отачбина моја..."

("Моята Родина", 1908 г.)

Моето лично впечатление е, че ние сме част от гражданите на Мездра, че нашите съграждани не ни забравят и това поддържа нашият дух и ни прави съпричастни с живота и напредъка на мездренци. С тази статия изразявам своята и на семейството ми благодарност към приятелите и съгражданите ни в Мездра.

Думите отлитат, написаното остава

ОБЩЕСТВЕНА РЕДКОЛЕГИЯ: Валентин Вълчев, Владимир Джаферски, г-р Герго Цонков, Ива Милчева, Маргарита Стефанова, Павлина Русева, Светла Дамяновска, Тодорка Василева, Рени Нинова. Художник-фотограф: Евгеени Кучков. ГЛАВЕН РЕДАКТОР: Кирил Раговенски 0885 685 986, РЕДАКТОР НА БРОЯ: Мирослав Гетов 0885 695 506

Всеки автор носи отговорност за публикациите си.

Ръкописи не се връщат. Хонорари не се изплащат. Броят е приключен редакционно в 13.00 часа на 9 май.

Предпечатна подготовка и печат „Алекс Принт“ ЕООД - Враца

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:

Мездра, ул. „Хр. Ботев“ 27, ет. 4, Радоцентър e-mail: mezdra21vek@abv.bg

Издава
Община Мездра и спомоществатели

ПАМЕТ

ИСТОРИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ ЗА СЕЛО ЦАКОНИЦА

Бисерка Кръстева (НИЧОВСКА)

Данните за историята на с. Цаконица съм черпила от баща си *Илия Кръстев Рожевски* (р. 1904 г.), а той от своя баща и дядо, които са били грамотни селяни-земеделци, живели през XIX в. Нашето село се споменава за пръв път в един османски документ от 1430 г. т. е. възникнало е преди повече от 580 г. Най-напред то се е намирало в м. "Пещерата", а по-късно се е разселило на изток по течението на р. Цаконска бара. Към 1860 г. е наброявало 45 къщи, които били ниски, вкопани в земята и покрити със слама. Земята не била особено плодородна, тъй като целият район бил покрит с гора и храсталаци. Ето защо, според легендата, местните хора се придвижвали по-лесно от дърво на дърво, като се почне от "Пещерата" и "Добротинец", та чак до "Буче" (сега "Делниците"), близо 6 км разстояние. Поради непроходимостта и липсата на плодородна земя редица цаконски родове се изселили в полските райони, предимно в Горно и Голямо Пещене, Търнава, Галово и Остров.

Преданието разказва, че селото е именувано на някой си Цако - буден и бунтовен българин, преселник от луковитското с. Торос. Навремето той имал ливада с извор в землището на Цаконица, в м. "Добротинец". Явил се обаче един турчин, който пуснал стоката си в ливадата да пасе и да пладни. Цако го предупредил да не пуска животните и когато турчинът не си взел бележка, го съсякъл на място. По горната причина бил принуден да напусне "Добротинец" и да се засели на около 1 км в м. "Горник", където си направил сламена колиба. Но не след дълго жителите на съседното с. Горна Бешовица запалили колибата му и Цако се преместил на 5 км в м. "Буче", направил си и тук колиба, после обаче се върнал отново в "Добротинец", воден от привързаността си към тамошния извор и ливада. При Освобождението от турско робство Цаконица е имала около 50 домакинства. На пазар се е ходело във Враца и Оряхово, пеша или с волски коли, за стоки от първа необходимост: сол, газ и пр.

По спомени на стари люде за пръв път руски войски пристигнали в селото на 22.X.1877 г., 5 души конен патрул, които дошли откъм Камено поле и заминали към Тишевица. По това време кмет бил *Йото Кръстев Пърчовски* - далновиден и деен човек, за когото в народната памет са останали добри спомени. Първият учител е *Петко Даскала* от Влашко село (б. р. *Петко Танов - Даскалов*), а първият кмет след Освобождението - *Стефан Христов Щирковски*. Тогава е отпочнал и строежът на старото училище, сградата на което впоследствие се ползва за нуждите на местното читалище "Изгрев" (основано на 19.I.1930 г.). По-късно е построено новото училище, с 4 отделения, а през 1948 г. се открива детска градина с 38 деца. С. г. е организирана младежка бригада за направата на тухли ("кофтори"), които не се печели, а се сушили на слънце. С такива тухли са иззидани оборите на ТКЗС-то. В началото на селото пък, до гробищата, направили пещ, в която започнали да пекат вар от събраните камъни в м. "Чичера".

До към 1952 г. в Цаконица нямаше празна къща: хората си живееха на село, обработваха земята, въдеха стока (най-вече овце, кози и говеда). Напрелет добитъкът се караше на паша под Веслеца, където имаше кошари и къщички за овчарите.

След това цакончани постепенно се изнесоха към градовете, поблазненни от псевдозаръката: *"Бягайте в града - да не работите!"*. Останаха едва около 150 жители, а в момента са под 100. Повечето къщи отдавна са празни, добре че напоследък пенсионери от други места (предимно софиянци) изкупили 50-на къщи. Привлича ги спокойствието, хубавата вода и чистият въздух... Да ни е живо селото - ние си го обичаме!

ОБЩИНА МЕЗДРА

ОБЯВЯВА

провеждането на публичен търг
с явно наддаване
за отдаване под наем на земеделски земи -
общинска собственост на територията
на Община Мездра.

Търгът ще се проведе на **17 май 2011 г.** от **10.00 часа** в Общината. Втората дата - **25 май 2011 г.** в същия час и място.

При свободни площи и явяване на кандидати след обявените дати, търг ще се проведе във вторник, последващ получаване на заявлението, в същия час и при същите условия.

За допълнителна информация - **стая №104 А** и **№109** на Общината, тел. **0910/ 921 16**, вѣтр. **112** или **156**.

Читалищни вести

ПОХОДЪТ НА КНИГИТЕ

Павлина РУСЕВА

През април Библиотеката при НЧ "Просвета 1925" - Мездра отново се присъедини към нацио-

ната - 1 април, с творческата работилница "Литературна самокритика" (опит за лични хумористични саморазобличения), в която се

Русева гостуваха в Дома за стари хора, където направиха съвместно четене с обитателите на социалната институция.

налната инициатива "Маратон на четенето", чието мото т. г. бе "Походът на книгите". Кампанията стартира в Деня на хумора и сати-

зиявиха членове на литературен клуб "Христо Ботев". Седмица по-късно поетесата Цеца Тодорова и главният библиотекар Павлина

В навечерието на Световния ден на Земята - 22 април, в читалищната библиотека се проведе "Урок за Земята и гората" с учениците от II б клас в ОУ "Хр. Ботев" с ръководител Христианка Иванова, в рамките на който децата прочетоха откъси от енциклопедии за опазването на нашата планета и тематични разкази. По-сетне учителката Марияна Стаменова представи пред своите ученици презентацията "Цветна магия", в която проследява историята на празничната народна носия и символите на възбата.

Маратонът на четенето завърши с посещението на първокласници от гореспоменатото училище в Детския отдел на библиотеката с цел записване на нови читатели. Това беше съчетано с четене на народни приказки от Цеца Тодорова и Мирослав Гетов - председател на местното краеведско дружество.

ПРАЗНИЧНО

*Май е! Мездра празнично блести!
Зелена, пъстра, в слънчеви лъчи -
на празник хубав всички ни събра.
Шуми площадът: музика, слова...*

*Човече, празник е - със нас ела!
Днес млади, стари, приятели, деца
споделят, пеят, радват се, танцуват:
Гергьовден е, душите ни ликуват!*

*В това веселие и глъч се потопи!
Историята жива на Мездра напиши
с труда си всеотдаен, със дела добри,
с празника на празниците - 6 май, нали!*

Невяна СЕРАФИМОВА,
с. Долна Кремена

Деца на Мездра

НИКОЛ БУДАКОВА -
1 годинка и 9 месеца, с. Люти гол

В следващите дни рожденици са:

инж. Любомир Драганов - общественик, на 15 май, 58 г.

Евгени Кучков - художник, на 16 май, 53 г.

г-р Лоренцо Асенов - на 17 май, 47 г.

Илиана Минковска - журналист, кореспондент на БНТ, на 18 май

Кирил Раговенски - журналист, редактор на в. Мездра XXI век, на 18 май, 63 г.

Йонка Йотова - директор "Финанси и бюджет" в Общината, на 21 май

Тодорка Василева - журналист в КТ "Интер Сам", на 21 май

ИСТОРИЧЕСКИ КАЛЕНДАР

МАЙ

1 май 1936 г. - в Мездра за пръв път е отбелязан Денят на труда. По този повод се провежда празнична манифестация пред жп гарата, в която се включват предимно работници в текстилната фабрика "Бахава".

8 май 1938 г. - в Долна Кремена е осветена църквата "Св. св. Кирил и Методий", построена по проект на арх. Петър Дограмаджиев. Инициатор за нейното изграждане е свещеник Марко Мончов със съдействието на кметския наместник Дано Цинцарски и на кметовете на централната Горнокременска община Ангел Петрински и Марин Розов. Вечерта със зря са осветени паметните плочи на загиналите във войните долнокременчани.

13 май 2001 г. - в Брусен е положен основният камък за построяването на храм "Св. Йоан Кръстител". Главен дарител за неговото съграждане е Лилияна Александрова Дорст, племенничка на индустриалеца Иван Балабанов, която предоставя 60 хил. лв. Проектът е дело на арх. Иван Велев, а стенописите - на художниците Емилия Върбанова, Силвия Равнополска и Димитър Генков. Параклисът е осветен на 31.VIII.2002 г. от Врачанския митрополит Калиник.

14 май 1981 г. - в рамките на празниците на културата "Мездра-май" в Младежкия дом "Владимир Башев" се провежда среща-разговор с творческия колектив на бъл. игрален филм "Боянският майстор". Присъстват режисьорът Захари Жандов, актьорът Емил Марков (изп. на ролята на Китан) и др. По-сетне в кино "Георги Димитров" е прожектирана и самата премиерна лента.

20 май 1858 г. - в Долна Кремена е роден Андрей П. Петров - дългогодишен свещеник в нашия край (1886 - 1929). Енорийски свещеник на Крета и Дърманци (1910 - 1929) и председател на Църковното настоятелство в Мездра (1924 - 1929). Починал на 11.XII.1938 г. на 80-годишна възраст. Погребан е в двора на църквата "Св. Георги", южно от олтара, до апсидата.

22 май 1936 г. - с панихиди и водосвет, отслужени от Врачанския митрополит Паисий, в Моравица тържествено е осветен воинският паметник. Той е изработен от майстора-каменоделец Найденов Тодоров от Върбешница по проект на арх. Асен Живков, а скулптурната фигура на войника е дело на проф. Марко Марков. Върху 4-метровия монумент от бял врачански камък са изписани имената на 20 моравчани, загинали в Балканската 1912/13 и в Първата св. война 1915/18.

23 май 1971 г. - официално е открита новопостроената 4-етажна сграда на ОУ "Св. св. Кирил и Методий" - Мездра, в която се обучават ученици от града и от съседните села Крета, Дърманци, Ребърково, Боденец и Брусен. Директор на школото по това време е Найденов Найденов (1966 - 1976).

24 май 1962 г. - в Звездино официално отваря врати стационарно кино, което се помещава в местното НЧ "Факел".